

Хутбе 7

«Хакимин Мустадракъ» китабында Айше анамыз ривает эткенине коре Пейгъамбер Эфендимиз шойле буюрды:

«Къадын узеринде башкъа инсанлардан зияде къоджасынынъ энъ чокъ хакъкъы бардыр ве эркеклер узеринде башкъа инсанлардан зияде энъ чокъ анасынынъ хакъкъы бардыр».

Бу хадис-и шерифте къадыннынъ узеринде къоджасынынъ хакъ буюклиги башкъасындан да чокъ олгъаны бильдириле. Бунынъ ичюн зарурий бир шей олмадан къадыннынъ къоджасынынъ эвинден рухсетсиз чыкъмасы Шариаткъа коре харам къылынган. Эм де къоджасынынъ рухсети олмадан эвине онынъ севмеген якъын я да узакъ акърабасыны кирсетмек харамдыр.

Шариат боюнджа бир себеп олмадан, мисаль, беденинде бир хасталыкъ олмадан, къоджасыны джинсель мунасебеттен узакълаштырмакъ харам къылынган. Муим бир себеп олса. Къадын къоджасыны джинсий мунасебеттен узакълаштыра биле. Месея, къадыннынъ айбашында олмасы я да намаз вакъты чыкъаяткъанда, къоджасы оны истесе, къадын, намазыны къачырмамакъ ичюн, къоджасыны джинсий мунасебеттен узакълаштыра биле.

Кене шу хадистен анылашыла ки, эркекнинъ узеринде анасынынъ буюк хакъкъы бардыр. Огълан я да эвли олмаган къызнынъ узеринде аналарнынъ хакъкъы башкъа инсанларга коре чокътыр. Айрыджа бу хадистен анылашыла ки, фукъаре инсаннынъ ана ве бабасынынъ ихтияджларыны бирден къаршыламагъа кучю етмесе, башта анасынынъ ихтияджыны къаршыламакъ керек. Лякин экисининъ де ихтияджларыны къаршыламагъа кучю етсе, экевининъ де бакъмакъ фарздыр. Ана-бабасынынъ бакъмасы – балаларнынъ боюн-борджудыр. Ана-баба бала кичкене экенде оны ярамай бакъкъан олсалар да, ана-бабасынынъ бакъмасы баланынъ вазифесидир. Балалыкъта ана-баба баланы ярамай бакъсалар да, бала оськен сонъ ана-бабасыны ярамай бакъмасы джаиз дегильдир. Ким къаршылыкъ оларакъ ана-бабасыны ярамай бакъса я да асла бакъмаса, буюк гунаһкъа тюшер. Бойле гунаһ ишлегенлер акъкъында Пейгъамберимиз шойле буюрды: «Учъ киши тевбе этмеден ольсе, Дженнетке биринджилер сырасында кирмез. Бу ана-бабасынынъ хакъкъыны ерине кетирмеген бала, апайынынъ зина эткенини корип, оны зинадан узакълаштырмаган акъай ве озюни эркеклерге бенъзеткен къадын».

Балалыкъта анасы-бабасы баланы бакъмаганлары ичюн къартлыкъта фукъаре олсалар, бала оларны бакъмаса, о буюк гунаһкъар олур ве бу алда тевбе этмейип ольсе, Дженнетке биринджилер сырасында кирмеге насип олмайджакътыр. Бир кимсе ислам узерине ольсе, Аллах онынъ гунаһларыны багъышламаса, о кимсе Джеһеннемде азабыны чекип, Дженнетке сонъра киреджек.

Балалыкъта ана-баба баланы яхшы бакъып, бу бала оськен сонъ ана-бабасыны бакъса, о севап къазана. Амма ана-баба баланы яхшы бакъмаса, бала исе оськен сонъ ана-бабасыны яхшы бакъса, онынъ севабы даа да чокътыр.